

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

3314 -12/ 25
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 15807 датум 10.6.2025.

На основу Закона о Заштитнику грађана,¹ Правилника о спровођењу Јавног позива за доделу награда градовима, општинама и градским општинама за допринос развоју свих облика приступачности на својој територији,² Јавног позива за доделу награда градовима, општинама и градским општинама који су у 2024. години највише допринели развоју свих облика приступачности на својој територији (у даљем тексту: Јавни позив)³, Одлуке о члановима Конкурсне комисије која ће оцењивати пријаве пристигле на јавни позив⁴, Записника са седнице Конкурсне комисије за доделу награде јединицама локалне самоуправе које су у 2024. години највише допринеле развоју свих облика приступачности на својој територији,⁵ Извештаја са теренских посета кандидованим иницијативама за доделу награде Заштитника грађана градовима, општинама и градским општинама за допринос развоју свих облика приступачности на својој територији током 2024. године⁶ и Записника са седнице Конкурсне комисије за доделу награде јединицама локалне самоуправе⁷ Заштитник грађана доноси

ОДЛУКУ
са
ПРЕПОРУКАМА

1. **НАГРАДУ** за допринос развоју свих облика приступачности на својој територији добија

ГРАД ПИРОТ – за иницијативу реконструкције Дома Војске, који је адаптиран-реконструисан са циљем да мултифункционални центар постане приступачан свим особама, односно да се осигура несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деца и старијим особама свим садржајима унутар центра а посебно сали и библиотеци.

¹ „Сл. гласник РС“, бр. 105/21

² Дел. бр. 5529 од 29.02.2024. године

³ Дел. бр. 4223 од 19.02.2025. године

⁴ Дел. бр. 6940 од 22.4.2025. године

⁵ Дел. бр. 10869 од 17.3.2025. године

⁶ Дел. бр. 15298 од 05.6.2025. год.

⁷ Дел. бр. 1447 од 30.5.2025. год.

2. **НАГРАДУ** за *унапређење приступачности објекта Дома здравља* добија:

ОПШТИНА БОСИЛЕГРАД – за иницијативу уградње лифта у објекат Дома здравља што је урађено по свим стандардима те у великој мери утиче на квалитет доступности здравственој заштити особа са ограниченом покретљивошћу, као и старијим особама.

3. **ПРИЗНАЊЕ** за *развој приступачности на својој територији* добија:

ОПШТИНА БЕЛА ПАЛАНКА – за иницијативу за институционалну подршку унапређењу приступачности, у циљу унапређења физичке приступачности зграде средње школе „Никета Ремезијански“.

4. **ПРИЗНАЊЕ** за *континуирани рад у развоју приступачности на својој територији* добија:

ОПШТИНА СВИЛАЈНАЦ – за две иницијативе унапређења приступачности објекта предшколске установе „Дечја радост“ и основне школе „Вожд Карађорђе“.

5. **ПРИЗНАЊЕ** за *сарадњу са удружењима кроз механизам Савета Градоначелника* добија:

ГРАД СОМБОР – у оквиру иницијативе „Сомбор без баријера“ током 2024. године је оформљен Савет за особе са инвалидитетом, као саветодавно радно тело Градоначелника, а на предлог удружења која се баве друштвеним положајем особа са инвалидитетом.

6. **ПРИЗНАЊЕ** за *континуитет у раду и сарадњу са удружењима* добија:

ГРАД СМЕДЕРЕВО – у оквиру иницијативе информационо-комуникационе приступачности која је покренута са и у сарадњи са Савезом особа са инвалидитетом из Смедерева, са циљем лакшег приступа свим грађанима садржајима којима управља локална самоуправа.

7. **ПРИЗНАЊЕ** за *правовремено планирање* добија:

ГРАД КИКИНДА – у оквиру иницијативе за активности и правовременог планирања и уклањања препрека: реконструкција или адаптација објекта за јавну и приватну намену у циљу уклањања архитектонских баријера приликом реконструкције површине јавне намене - дела улице Михајла Пупина.

8. **ПОХВАЛУ** за *континуитет у раду у области унапређења приступачности* добија:

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ – у оквиру иницијативе увођење услуге у области социјалне заштите, услуга личног пратиоца и изградња дневног боравка за лица са инвалидитетом „Вера“, отварање Клуба за особе са аутизмом и кафића (клуба), Град Крагујевац континуирано ради на унапређењу приступачности.

ЗАХВАЛНИЦУ за учешће на Јавном позиву градовима, општинама и градским општинама у Републици Србији за доделу награда за допринос развоју свих облика приступачности на својој територији у 2024. години добија **ГРАДСКА ОПШТИНА ЦРВЕНИ КРСТ, Ниш**.

Образложење

Заштитник грађана је, у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина расписао Јавни позив за доделу награда градовима, општинама и градским општинама у Републици Србији који су у 2024. години највише допринели развоју свих облика приступачности на својој територији, односно у свом окружењу. На овај начин, поред доделе наведене награде, Заштитник грађана и СКГО желе да промовишу примере добре праксе у области приступачности на локалном нивоу, као и да остваре бољу сарадњу са градовима и општинама у Републици Србији у циљу утврђивања стања у области приступачности и узрока због којих се не примењују у пуној мери прописи који гарантују права на приступачност јавних објеката, служби и услуга свим грађанима и грађанкама.

Комисија је извршила увид у све пристигле пријаве и констатовала да је по Јавном позиву стигло укупно 9 пријава, као и да су све пријаве поднете благовремено.

Јединице локалне самоуправе и градске општине које су поднеле пријаве су: Град Смедерево, Град Пирот, Општина Свилајнац, Градска општина Црвени Крст – Ниш, Град Сомбор, Општина Бела Паланка, Град Кикинда, Град Крагујевац и Општина Босилеград.

Комисија је у складу са чланом 9. Правилника сачинила прелиминарну ранг листу иницијатива и утврдила да у ужи избор за награду улазе иницијативе следећих јединица локалне самоуправе: **Град Пирот, Град Сомбор, Општина Бела Паланка, Општина Босилеград, Општина Свилајнац, Град Смедерево, Град Крагујевац и Град Кикинда.**

Након разматрања појединачних оцена свих чланова Комисије, датих у складу са чланом 8. Правилника о спровођењу Јавног позива и Извештаја са теренских посета кандидованим иницијативама Комисија је, у складу са чланом 10. Правилника, формирала коначну ранг листу кандидованих иницијатива:

1. **Град Пирот – 298 бодова**
2. **Општина Босилеград – 283 бода**
3. **Општина Бела Паланка – 279 бодова**
4. **Општина Свилајнац – 275 бодова**
5. **Град Сомбор – 273 бода**
6. **Град Смедерево – 270 бодова**
7. **Град Кикинда – 268 бодова**
8. **Град Крагујевац – 266 бодова**
9. **Градска општина Црвени Крст, Ниш – 121 бод**

Заштитник грађана је сагледао достављени предлог Одлуке о наградама, признањима и похвалама за иницијативе ЈЛС које су ушле у ужи избор, који је сачинила Комисија и на основу предлога, расположивих података и информација донео Одлуку са препорукама.

О датуму доделе награде, признања и захвалница учесници ће бити накнадно обавештени.

***

Град Пирот је конкурисао са иницијативом реконструкције Дома Војске који је адаптиран-реконструисан у један од највећих приступачних мултифункционалних културних центара у земљи. Објекат је на 4 етажe и располаже са 4500 m² приступачног простора у коме су смештени библиотека, спортске сале као и савремени простор за рад. Потпуно је реконструисана и велика сала, у сали су резервисана места за кориснике колиџа.

Иницијатива је наставак претходних механизма подршке одраслима и деци са инвалидитетом. Обезбеђена је архитектонска приступачност која одговара особама са инвалидитетом и уклопљена је у амбијенталну целину трга. У оквиру овог објекта обезбеђено је кретање корисника електромоторних колиџа од прилаза до свих просторија унутар објекта односно:

- Вертикална платформа на главном улазу са карактеристикама које омогућавају слободну употребу платформе за све који имају потешкоћа у кретању;
- Нема физичких препрека унутар објекта, а у току је обележавање просторија које ће омогућити безбедно кретање слепих и слабовидних особа;
- Постоји лифт за вертикалну комуникацију кроз објекат, односно до библиотеке града којој су омогућени достојанствени услови за рад јер је до тада била на више безусловних локација и
- Тоалети су приступачни.

Циљ иницијативе - да мултифункционални центар постане приступачан свим особама, односно да се осигура несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старијим особама свим садржајима унутар центра а посебно сали и библиотеци је, што се Комисија уверила током посете, испуњен.

Град Пирот има континуитет у решавању приступачности у граду. Постоји јасна посвећеност доносилаца одлука да се поново дефинише стратешки оквир у области права ОСИ као и завидни резултати у области приступачности које је Град Пирот, између осталих, кандидовао ове године за награду. Град Пирот је локална самоуправа која је препознала значај Дизајна за све и континуирано ради на имплементацији приступачности у актуелним инфраструктурним пројектима.

Како је приликом посете уочено да у објекту Дома Војске недостају приступачне информације, комуникације и услуге, Заштитник грађана **препоручује** Граду Пироту да у наредном периоду предузме додатне мере и активности са циљем да учини и овај аспект приступачним.

***

Општина Босилеград се пријавила иницијативама које се односе на побољшања приступачности Дома здравља у који је уграђен лифт ради лакшег приступа особама са инвалидитетом, рампе за особе са инвалидитетом у оквиру „Сигурне куће“, као и уређење центра Босилеграда.

Лифт у Дому здравља омогућава пацијентима са ограниченом покретљивошћу, као и старијим особама, да без препрека у објекту дођу до свих медицинских услуга. Започети су и радови на реконструкцији објекта, у коме је раније била ветеринарска станица, са планираном променом намене у објекат сигурне куће, како би се обезбедило приступачно кретање особама са инвалидитетом, чиме се значајно побољшава њихова самосталност и квалитет живота. Ове мере су део ширег плана за унапређење приступачности јавних установа у Босилеграду, како би се осигурало да сви грађани имају једнаке могућности приступу основним услугама и подршци. Уређење центра општине Босилеград - Нови изглед и приступачност за све финансирано је средствима општине уз подршку ресорних министарстава.

Општина Босилеград нема стратешки документ у области приступачности али је приступачност наведена и обрађена у плану развоја општине.

Прегледом и обиласком утврђено је да је иницијатива уградње лифта у објекат Дома здравља урађена по свим стандардима те да у великој мери утиче на квалитет доступности здравственој заштити. Са друге стране, објекат будуће сигурне куће је адаптиран и реконструисан са одређеним недостацима из Правилника, које су приликом обиласка изнете представницима Општине.

Заштитник грађана истиче да Општина Босилеград упркос својој неразвијености, тежој географској доступности и изузетно малом броју становника, води рачуна о приступачности и истовремено **препоручује** да уочене недостатке, који су начињени приликом адаптације и реконструкције објекта будуће сигурне куће, коригује у наредном периоду ради унапређења приступачности.

***

Општина Бела Паланка је кандидовала иницијативу за институционалну подршку унапређењу приступачности, у циљу унапређења физичке приступачности зграде средње школе „Никета Ремезијански“. Како ученицима и запосленима у овој средњој школи, који имају инвалидитет (корисници су инвалидских колица или се отежано крећу), физички није била приступачна зграда у којој се налази школа, те су дозидане приступне рампе на улазу објекта, уграђене су степенишне платформе које спајају две етаже, и урађена је адаптација тоалета за особе са инвалидитетом. Објекат је изграђен 1952. године са две етаже - високо приземље и спрат. На првој етажи налазе се три улаза у зграду - главни улаз, улаз за ученике и улаз у спортску халу. Настава је организована у учионицама и кабинетима који се налазе на обе етаже као и на парцели на којој се налази објекат. Зграда има унутрашње степениште које води на спрат и физички није била приступачна особама са инвалидитетом.

Током посете овој средњој школи уочено је да решење, а тиче се употребе косо подизних склопивих платформи у јавним објектима није у складу са Правилником.⁸

Неспорно је да ефекат иницијативе обезбеђивања приступачне средње школе омогућава квалитетнији рад у образовању. Приликом адаптације школе уграђен је елемент за кориснике инвалидских колица који омогућава превазилажење висинске разлике али не поштујући у потпуности Правилник којим се ова тема уређује. Тоалети и улазна рампа су адаптирани у складу са Правилником и стандардима те задовољавају све критеријуме који су били неопходни.

Заштитник грађана поздравља континуирани рад Општине Бела Паланка на институционалној подршци, укључујући питања приступачности особама са инвалидитетом као приоритет, и истовремено **препоручује** да обезбеди додатну едукацију у области примене стандарда приступачности и концепта Дизајн за све, код доносилаца одлука, планера и другог стручног кадра Општине.

***

Општина Свилајнац је конкурисала са две иницијативе унапређења приступачности објекта предшколске установе и основне школе које су наставак претходних механизма подршке најпре одраслима и деци са инвалидитетом, а затим и свим другим грађанима. Иницијативе се односе на унапређења приступачности и уопште унапређења положаја особа са инвалидитетом, а посебно на уклањању препрека за кретање особа са инвалидитетом на

⁸ Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама

објекту Предшколске установе „Дечја радост“ у Свилајнцу и уклањање препрека на објекту Основне школе „Вожд Карађорђе“ у Кушиљевоу, највећем селу у Општини Свилајнац.

Радови на адаптацији објеката подразумевали су следеће: изградњу нових приступних рампи, у свему према стандардима приступачности, ради савладавања висинске разлике које је до сада било омогућено искључиво степеништем; изградња новог приступачног тоалета у складу са стандардима; инсталација унутрашње косо подизне склопиве платформе како би се особама са инвалидитетом омогућила комуникација између приземља и спрата (ОШ „Вожд Карађорђе“).

Приликом адаптације школе уграђен је елемент за кориснике инвалидских колица који омогућава превазилажење висинске разлике али не поштујући у потпуности Правилник.⁹ Тоалети и улазна рампа су адаптирани у складу са Правилником и стандардима те задовољавају све критеријуме који су били неопходни.

Општина Свилајнац нема механизам за решавање приступачности на својој територији (на пример тим или систематизовано радно месту нпр. саветника за приступачност). Стручни кадар Општине ипак има пуно подршку руководства у погледу препознавања баријера на територији општине што се огледа у другим планским документима. Кроз механизам Центра за социјални рад и Центра за бригу о породици води се рачуна о приступачности.

Заштитник грађана посебно цени и поздравља континуирани рад Општине Свилајнац у развоју приступачности на својој територији и истовремено **препоручује** да обезбеди додатну едукацију у области примене стандарда приступачности и концепта Дизајн за све, код доносилаца одлука, планера и другог стручног кадра Општине.

***

Град Сомбор је на јавни позив пријавио иницијативу изградње приступне рампе у просторијама Међуопштинског удружења паралегичара и квадриплегичара „Бачка“, средствима Града. Радови су подразумевали реконструкцију постојећег платоа, израду и бетонирање рампе, те израду заштитне ограде. Постављање рампе је једна од активности иницијативе „Сомбор без баријера“ како би се особама са инвалидитетом омогућило уживање грађанских, социјалних и културних права, уз пуно поштовање њиховог достојанства и индивидуалне аутономије, и обезбедила пуна и ефективна партиципација у свим областима друштвеног живота. Поред ових радова, у претходном периоду је реконструисано 95 пешачких прилаза на прометним раскрсницама, са циљем да се олакша кретање како особа са инвалидитетом, тако и родитељима са малом децом. Такође, у оквиру иницијативе „Сомбор без баријера“ је оформљен Савет за особе са инвалидитетом као саветодавно радно тело Градоначелника, а на иницијативу удружења која се баве друштвеним положајем особа са инвалидитетом.

Током посете Удружењу уочена су одступања од стандарда који су део Правилника о техничким стандардима,¹⁰ те да одређени елементи приступачности нису по стандарду.

⁹ Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама

¹⁰ Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Сл. гласник РС", бр. 22/2015)

У погледу критеријума за оцењивање пријава, оцењено је да Град Сомбор располаже са добрим стратешким оквиром и институционалним механизмима и партиципацијом грађана у процесу одлучивања (Савет за ОСИ).

Заштитник грађана изузетно цени показану одлучност у примени приступачности и у циљу отклањања уочених недостатака и унапређења рада **препоручује** Граду Сомбору да обезбеди додатну едукацију за запослене у Градској управи, чланове Савета Градоначелника као и удружења особа са инвалидитетом, ради обезбеђења њихове потпуне упућености у стандарде приступачности са посебним фокусом на дизајн за све и инклузију свих грађана и грађанки.

***

Град Смедерево конкурисао иницијативом за унапређење приступачности сајта Града која се темељи на принципима једнакости и равноправности, са циљем лакшег приступа свим грађанима, без обзира на њихове физичке или интелектуалне способности дигиталним садржајима којима управља локална самоуправа.

Први корак у овој иницијативи био је спровођење темељне анализе сајта како би се идентификовале потенцијалне препреке у приступу. На основу тог истраживања, спроведене су конкретне измене како би сајт Града био у складу са стандардима WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) и омогућио боље корисничко искуство особама са различитим врстама инвалидитета. Међу имплементираним променама сајт је добио опције повећање текста, подешавање контраста, као и могућност, коришћења тастатуре уместо миша за навигацију. Такође, додате су алтернативне текстуалне ознаке за слике и видео садржаје, како би сајт био приступачан корисницима са општењеним видом. Иницијатива укључује и стално праћење и унапређење сајта, како би се одржао висок ниво приступачности.

Активност у оквиру реализације иницијативе која је покренута са и у сарадњи Савеза ОСИ из Смедерева. На сајту је додат алат за прилагођавање сајта са аспекта приступачности али сајт није у потпуности приступачан и планира се израда новог или већа промена постојећег. Рађена је анализа преко Савеза ОСИ колико посећују сајт од када је преправљен и закључено је да грађани сада чешће користе сајт.

Заштитник грађана сматра да Град Смедерево располаже са добрим стратешким оквиром, институционалним механизмима и партиципацијом грађана у процесу одлучивања (Савез за ОСИ) и уважава што је планирана израда Акциони план за унапређење положаја ОСИ, чему би претходило формирање радна група за израду документа. Истовремено, Заштитник грађана поздравља континуирани рад Града Смедерево на унапређењу приступачности, имајући у виду да су претходне иницијативе били пројекти унапређења физичке приступачности, програми образовања и оснаживања особа са инвалидитетом, планирање и реализација нових пројеката у области инфраструктуре као и континуирано унапређење веб приступачности.

Узимајући у обзир да се Град Смедерево бави приступачношћу информација и комуникација изазива додатну пажњу уз чињеницу да није све урађено по стандардима и да још није до краја одлучено да ли ће се радити нова интернет презентација Града или унапредити стара до краја, Заштитник грађана **препоручује** да обезбеди додатну едукацију у области примене стандарда приступачности и концепта Дизајн за све, код доносилаца одлука, планера и другог стручног кадра Града.

***

Град Кикинда је пријавио иницијативу за активности и иницијативе правовременог планирања и уклањања препрека: реконструкција или адаптација објекта за јавну и приватну намену у циљу уклањања архитектонских баријера приликом реконструкције површине јавне намене - дела Улице Михајла Пупина. Радови су обухватили комплетну реконструкцију и проширење коловоза, реконструкцију комуналних инсталација и изградњу новог тротоара на страни улице на којој раније није постојао, поред новоизграђеног ритеил парка "Нест" у Микронасељу. На местима укрштања тротоара са правцима кретања моторних возила изведени су упуштени ивичњааци који омогућавају безбедно кретање свих.

Обиласком локације од стране Комисије уочени су одређени недостаци у погледу упуштених ивичњака и денivelације у профилу пешачког прелаза као и недостатка тактилних ознака. Представницима Града предложене су мере како би се мањим интервенцијама, увођења зеленила у регулацију пешачких стаза, могла повећати безбедност и мобилност пешака у улици која је била предмет реконструкције.

Заштитник грађана поздравља континуирано унапређује приступачност саобраћајне односно урбанистичке инфраструктуре на територији Града Кикинде и исказану спремност да интензивније раде на унапређењу приступачности и квалитета живота крајњих корисника. Конкретну иницијативу Заштитник грађана препознаје као добар пример правовремене реакције Секретаријата за урбанизам, обједињену процедуру и изградњу Града.

Истовремено, Заштитник грађана **препоручује** Граду Кикинди да обезбеди додатну едукацију у области примене стандарда приступачности и концепта Дизајн за све, код доносилаца одлука, планера и другог стручног кадра Града.

***

Град Крагујевац пријавио је две иницијативе:

- повећање броја личних пратилаца у оквиру услуге у области социјалне заштите, услуга личног пратиоца, коју је Град Крагујевац 2021. године увео и која је намењена деци са инвалидитетом током похађања обавезног образовног система и
- Изградња дневног боравка за лица са инвалидитетом „ Вера ", отварање Клуба за особе са аутизмом и кафића (клуба) у којем волонтирају особе са Дауновим синдромом у Крагујевцу. Објекат „Вера", пружаће професионалне услуге из области социјалне заштите за особе са инвалидитетом и може да прими до 30 корисника. Тренутно се објекат налази у процесу добијања употребне дозволе, те се у скоријој будућности очекује почетак пружања услуга у овом објекту.

Град Крагујевца континуирано спроводи активности на пољу унапређења приступачности и уопште унапређења положаја особа са инвалидитетом, уз одличну сарадњу са локалним организација цивилног друштва и установа културе који су и реализовали већину наведених активности. Савет особа са инвалидитетом при Граду утврђује приоритете са аспекта приступачности. Између осталог, увођење услуге личног пратиоца као и изградњу клуба. Иницијатива Града Крагујевца за овогодишњу награду јесте Клуб "Вера" који је у физичком смислу приступачан.

Заштитник грађана посебно цени што Град Крагујевац ради на унапређењу приступачности кроз институционални механизам и партиципацијом грађана у процесу одлучивања. Узимајући у обзир да је услуга из иницијативе заправо из домена социјалне заштите, а не директно приступачности као и да објекат из иницијативе још није довршен и пуштен у рад остаје доза опреза у оцењивању и истовремено **препоручује** Граду Крагујевцу да обезбеди додатну едукацију у области примене стандарда приступачности и концепта Дизајн за све, код доносилаца одлука, планера и другог стручног кадра Града.

***

Заштитник грађана заједно са Сталном конференцијом градова и општина – Савезом градова и општина Србије, девети пут је организовао доделу награда јединицама локалне самоуправе за допринос развоју свих облика приступачности. Руководи се потребом да се постигне инклузивније друштво у Србији, Заштитник грађана овом Одлуком указује на искорак градова, општина и градских општина у стварању примера добре праксе, који доприносе унапређењу квалитета живота свих особа и истовремено истиче као примере добре праксе у циљу њихове што шире примене.

У циљу унапређења рада и активности градова, општина и градских општина у подизању свести о важности приступачности која подразумева све оно што сваком појединцу омогућава да самостално живи и учествује у свим аспектима живота на једнакој основи, и унапређењу свих видова приступачности, Заштитник грађана, поред наведених појединачних препорука, упућује свим градовима, општинама и градским општинама у Републици Србији следеће

ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ

1. У циљу доследног поштовања обавеза обезбеђивања приступачности објеката јавне намене јединице локалне самоуправе ће израдити локалне акционе планове за реконструкцију постојећих објеката, по листи приоритета.
2. Потребно је јачање капацитета јединица локалних самоуправа кроз континуирану едукацију запослених, повезивање и умрежавање различитих актера и кључних сарадника у процесу стратешког промишљања, предузимање конкретних корака и реализацију акционих планова.
3. Јединице локалне самоуправе ће предузети све мере из своје надлежности које особама са инвалидитетом омогућавају несметани пријем информација намењених јавности у примереном облику и одговарајућој технологији.
4. Јединице локалне самоуправе ће приликом измена и допуна регулативе којом се уређује организација јавног саобраћаја на локалном нивоу увести приступачност објеката и превозних средстава као услов за обављање делатности у јавном превозу. До испуњења потпуне приступачности превозних средстава у јавном превозу, локалне самоуправе ће обезбедити сервис превоза путника са инвалидитетом.
5. Јединице локалне самоуправе ће предузети све мере из своје надлежности и омогућити особама са инвалидитетом електронску приступачност својих званичних интернет презентација.
6. Јединице локалне самоуправе ће на својој интернет презентацији обезбедити посебан сервис којим ће грађанима бити омогућено подношење пријаве због непоштовања стандарда приступачности приликом изградње, реконструкције и адаптације објеката у јавној употреби у циљу спровођења инспекцијског надзора и предузимања законских мера против одговорних лица.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Београд
мр Зоран Панадић

Делиградска 16, 11000 Београд

Телефон: (011) 2068 -100   www.zastitnik.rs   e-mail: zastitnik@zastitnik.rs